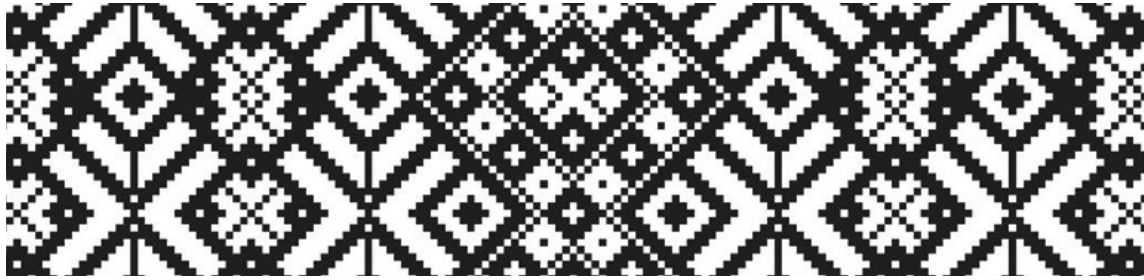


**SOLVEIGA SLAIDIŅA**  
16 gadus dzīvo un  
strādā Īrijā. 15 gadus  
vada deju kolektīvu  
“Karbunkulis”.



# Latvija ir sirdī

“Rīt Dublinā tilts iemirdzēsies Latvijas karoga krāsās, to sarūpējusi Latvijas vēstniecība. Vakarā pēc darba dosimies ne tikai priecāties, arī padejot. Latvieši aicināti iemūžināt šo notikumu, nosūtīt sveicienu Latvijai. Iedvesma nāca no Kanādas, kur izgaismoja Niagāras ūdenskritumu,” stāsta Solveiga.

Katru svētdienu dejojāji no tuvas un tālas apkāmes brauc uz mēģinājumiem. “Viens puisis pārceļās uz Limeriku un svētdienās vairāk nekā trīsarpus stundas ar autobusu brauc uz mēģinājumu. Arī tur ir deju kolektīvs, bet viņš vēlas būt ar savējiem. Ja nebūtu vēlēšanās, tad mēs katru svētdienu neveltītu četras stundas dejošanai. Ja gaidāms koncerts, pat ilgāk,” pastāsta kolektīva vadītāja un uzsver, ka visus vieno vēlēšanās būt latviskā vidē, pamainīt ikdienu. Pandēmijas dēļ pusotru gadu mēģinājumi nenotika, tagad atkal dejojāji ir kopā.

Pirms gadiem Solveiga vadīja arī bērnu kolektīvu. Mazie dejojāji tagad jau padzīvo gadnieki, viņi nāk uz vidējās paaudzes kolektīvu. “Seši jaunieši, tajā skaitā četri ir puīši. Viņiem svarīgi, ka runājam latviski, te ir latviskas dziesmas, dejas. Tā ir paaudze, kas savā starpā sazinās angļiski. Arī mēģinājumos, ja viens otram grib ko pateikt, saka angļiski. Vasarā viņi brauc pie vecvecākiem Latvijā, latviskais viņos nav zudis,” pārdomās dalās Solveiga un piebilst, ka latviešu svētdienas skolas apmeklēt maz bērnu. Ne visi vecāki gatavi tam veltīt visu brīvdienu.

Vēl arī jāreķinās ar attālumiem.

“Identitāte - tās ir mūsu dziesmas, dejas, kultūra, tradīcijas, ar ko atšķiramies no citiem. Kad uzvelkam tautastērpu, tās ir sajūtas, ko nevar izskaidrot, tā ir piederība, lepnums. 18.novembrī atkal vilksim tautastērpus. Pati pārvietojos ar sabiedrisko transportu un uz koncertu braucu tautastērpā. Tramvajā cilvēki nāk klāt, jautā, no kurienes, cik skaists tērps, tad stāstu. Mēs te esam Latvijas patrioti. Kādā koncertā dejojām ar motto “Ir 1873.gads, dimd Rīga”, īri nesaprata vārdus, bet saprata mūziku, nāca klāt un teica, ka tā iet caur sirdi,” stāsta latvieti.

“Karbunkulis” regulāri uzstājas dažādos koncertos, svētkos ne tikai latviešiem. Pēc teju katras uzstāšanās ir uzaicinājums piedalīties kādos citos svētkos. Kolektīvs ar koncertiem bijis arī Norvēģijā, Anglijā, Zviedrijā, Spānijā, Kanādā Dziesmu un deju svētkos. Latvijā pie draugu kolektīva “Baloži”. “Karbunkulis” piedalījies trijos Dziesmu un Deju svētkos Rīgā.

“Katra dejojāja mērķis ir Dziesmu un Deju svētki, būt kopā ar tūkstošiem Latvijas dejojāju. Esam sākuši gatavoties svētkiem Rīgā, nākamvasar Eslingenas Dziesmu svētki Vācijā,” teic Solveiga. Viņa ir arī viena no tūkstošajām.

Vispildītāk Solveigai atmiņā 2008.gada Dziesmu svētku gājieni Rīgā. “Kā kolektīvs pirmoreiz braucām uz Latviju. Bija nemiens, kā mūs uzņems, bet gājieni nepagāja bez asarām – saņēmām tādu sirds siltumu, mīlestību, daudzi sauca: “Brauciet mājās!”,” atmiņās kavējas deju kolektīva vadītāja.

Kad pati atgriezās, skaidras atbildes nav. Viņa atzīst, lai arī ir kopā ar dejojājiem, te tomēr ir par maz latviskās vides. “Gribas apmeklēt teātrus, dažādus pasākumus, satikt mazbērņus, bērnus.

Te man dzīves ritms straujš. Strādāju nakts darbu, un svētdienā pēc darba uzreiz jānododas uz mēģinājumu, bet vakarā uz darbu,” atklāj Solveiga. Viņa vēl atrod laiku, lai mācītos Latvijas Nacionālā kultūras centra deju kolektīvu vadītāju kursus un kopā ar domubiedriem sagatavoja un izdeva “Karbunkulis” 15 gadu vēstures grāmatu. Patiesībā tās ir Īrijas latviešu kultūras vēstures lappuses par cilvēkiem, vēlēšanos saglabāt un uzturēt sevī latvisko. Grāmata tiks dāvināta Dziesmu svētku muzejam, kas būs Mežaparkā. Izdevumu finansēja Ārlietu ministrija.

Var vien apbrīnot svešatnes latviešus, viņu vēlēšanos būt kopā, būt savā vidē. Telpas mēģinājumiem, tautastērpus, braucienus

uz koncertiem viņi finansē paši.

Solveiga ir jānmuizniece. Savulaik dejojusi Jāņa Sējēja, Rutas Paulsones kolektīvos “Raitais solis”, “Saulgrieži”. “Kad esmu Latvijā, man noteikti jāaiziet uz Cēsu parkiem. Man ļoti patīk Vecrīga, to parasti izstaigāju pa ceļam uz lidostu. Patiesībā nekur

## Cēsniņš Aigars Elsis 12 gadus strādā celtniecībā Norvēģijā.

“Sestdien Latvijas vēstniecība Oslo rīkoja plašu svētku pasākumu. Bija noīrēti liels kultūras nams. Spēlēja trīs orķestri, arī no Latvijas, dejoja divi mūsu kolektīvi, arī kolektīvs no Latvijas. Bija arī garie galdi, dejas un dziedāšana – kā jau svētkos,” pastāsta Aigars. Viņš iesaistās Latviešu biedrībā, to atbalsta, ja var, piedalās svētku rīkošanā. “Lieli pasākumi ir pāris reizi gadā, bet biedrība katru mēnesi kaut ko rīko,” teic cēsniņš.

Ikdienā darbā viņa kolēģi ir igauņi, norvēģi, darbu vadītājs angļis. “Pēdējos divos gados Latvijā atgriezušies ap 90 procenti no

jau negribas doties, tikai būt kopā ar savējiem. Viņi ir tas spēka avots. Esmu telefonā redzējusi, kā izaug mazbērni,” pastāsta Solveiga un piebilst, ka arī Latvijā laiks ir tikpat steidzīgs kā Īrijā. Jāpagūst satikt meistares, kuras šuj tautastērpus, nopirkt grāmatas.

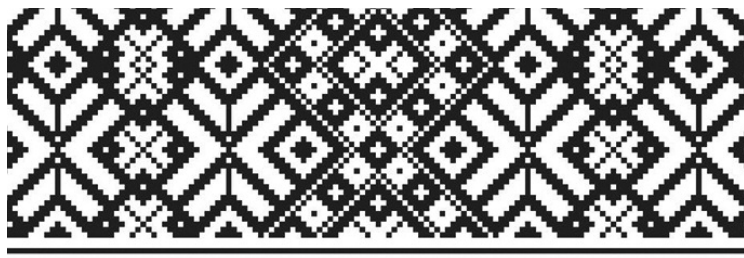
Solveiga pastāsta, ka vēl šogad Dublinā paredzēti vairāki skaisti notikumi. Sestdien būs “Prāta vētras” koncerts, tad pasākums “Latvijas lepnums”. Solveiga pirms diviem gadiem bija tā laureāte nominācijā “Ar deju par Latviju”. Viņa uzreiz uzsver, ka tas ir novērtējums visam kolektīvam. “Mums visiem Latvija ir sirdī. Ne tikai svētkos vai jaukos brīžos, visu laiku,” teic jānmuizniece Solveiga Slaidiņa.

Tik daudz nepietrūkst, lai atgrieztos. □

tiem, ar ko esmu kopā strādājis. Pats pavisam noteikti neatgriezšos. Varbūt uz kādu citu valsti darbā, piemēram, Šveici vai Kanādu. Dzirdot, kas notiek Latvijā, negribas,” saka Aigars un atzīst, ka svešumā viņam pietrūkst tuvo cilvēku, bet ne Latvijas. “Pietrūkst mirkli laukos, kad no rīta var iziet ārā basām kājām, aiziet uz dīķi un kārtīgi pamosties. Ir, protams, vēl arī kas cits, kā pietrūkst, bet tā nav tik daudz, lai atgrieztos. Man te, Norvēģijā, patīk mans darbs, cilvēki apkārt,” pārdomās dalās cēsniņš, piebilstot, ka brālis ar ģimeni gan drīzumā no Kanādas atgriezīsies Latvijā. Viņš tur nodzīvojis gandrīz tikpat, cik Aigars Norvēģijā.

# Saknes ir jāsavjūt

**EVA KOLJĒRA desmit  
gadus dzīvoja un  
strādāja Liebritānijā,  
nu jau astoto gadu viņa  
ir ārašniece.**



“Kad padzīvo kaut kur citur, vari novērtēt, kas ir Latvija. Pirms tam šķiet, ka mums nekā nav, tad saproti, cik te skaista daba, ka viss – mežs, jūra - ir blakus. Un tev tas ir svarīgi,” saka Eva.

Anglijā dzīve bija neapurtamā skrējienā. “Ar turienes latviešiem īpaši kopā neturējos. Šķita, esmu ar viņiem kopā tāpēc, ka esmu tur, nevis tāpēc, ka viņi būtu mani draugi. Protams, Anglijā man ir arī labi draugi,” teic Eva un vērtē: “Mūs vienoja valoda, izpratne par kultūru, vēsturi, arī paradumiem, piemēram, latviešu alu ar grauzdiniem. Kad bija hoheja čempionāts, krodziņā visi skatījāmies, jutām līdzī, tas vienoja. Man bija svarīgi Latvijai nozīmīgās dienās būt kopā ar latviešiem.”

Svešatne, tās ikdiena nogur-

dināja. “Man pietrūka Latvijas tīrā gaisa. Kad atgriezās, arī Rīga šķita par strauju. Lauku mieru nevar pārvērtēt,” saka Eva.

Kas lika atgriezties? Viņa atzīst, ka tā ir vārds neizstāstāma sajūta. “Svešumā nejūti saknes. Vari plivināties pa pasauli, bet vajag vienu vietu, kur jūties mājās ne tikai fiziski. Kad atbraucām uz Āraišiem apskatīt māju, bija skaidrs – te ir mana vieta. Sajutos piederīga šai vietai,” pārdomās dalās ārašniece.

Evas vīrs ir angļis, rakstnieks un žurnālists Maiks Koljērs. Ieguvis Latvijas pilsonību, te iedzīvojies, iepazīs Latvijas vēsturi, vietu, kur dzīvo. Ģimenē savijas angļiskās un latviskās tradīcijas.

“Ziemassvētkos angļiem svarīgā diena ir 25. decembris, Latvijā 24. Vispirms svinam latviskos Ziemassvētkus ar pīrāgiem, kāpostiem un piparkūkām,

nākamajā dienā ar angļu Ziemassvētku pudiņu. Mums ir latviskās un angļiskās dāvanas. Liendienās cepu krusta bulciņas – kanēļmaizītes ar cukurotu krustiņu pāri,” pastāsta Eva un piebilst, ka vīrs nekad nav teicis, ka viņam Latvijā kaut kā pietrūktu.

Eva atzīst, ka mēs ikdienā nenovērtējam dzīves kvalitāti, kas ir Latvijā. “Pēc steidzīga un stresaina darba varam būt dabā, atgūt spēkus. Ne jau vienmēr nauda, ko nopelni, ir tā lielākā vērtība. Nopirksi ko dārgāku, vai tas dos gandarījumu? Vajag kaut ko dvēselei, vietu, kurā notur saknes, kas ir tava. Te esmu dabā, savā vientulībā un reizē cilvēkos. Vai tāda ainava, kāda ir Āraišos, ir vēl kaut kur pasaulē? Paskaties pāri uz ezeru, kad saule riet un lec vai ceļas migla. Tā ir īpaša sajūta, ko var gūt tikai te, un tā rada mīlestību uz šo vietu, Latviju,” saka Eva Koljēra. □

# Piederība dod drošību

Novembrī daudz runājam par patriotismu, nacionālo identitāti. Aizvien biežāk dzirdams: “Esmu latvietis, esmu savas valsts patriots.” Par patriotismu, identitāti kā piederību ir dažādas definīcijas un skaidrojumi. Vēsturniece Ilga Apine to traktē tā: “Latviskā identitāte ir ideju, vērtību un kultūras modeļu simbolu kopums, ar kura palīdzību tiek veidota, uzturēta un izteikta cilvēka etniskā piederība latviešu tautai un šīs tautas kolektīvā patības apziņa. Latviskās identitātes pastāvēšanas priekšnoteikumi ir valoda, kultūra, tautas vēsture, folklorā, tradīcijas, nācijas simboli.” Jau tādēļ vien, ka runā latviski, tikai retais sevi nepieskaita latviešu tautai. Un valoda ir tā, kas atklāj tautai būtisko, vieno piederībā. “Mēs, latvieši”- skan skaļi, bet, lai kurā pasaules zemē, lai kur būtu, meklējam savējos un vienmēr atrodam kopīgo, par ko parunāt. Gribam būt kopā, turēties kopā.

Bet pasaule ir tik liela, cilvēku daudz un dažādi. Katram piederība savai tautai, savas vērtības, tradīcijas un vēsture. Vai starp citiem spējam palikt paši? Vai esam tik stipri, lai sveši vēji neizplūinā identitāti?

Latvieši visos laikos uzsvēruši, ka ir zemnieku tauta, kuras saknes ir laukos. Tur pamats, stabilitāte, saistība ar dabu. Pamazām vien attālināmies no laukiem, mainās dzīvesveids, saikne ar dabu ikdienā. Kā tas ietekmēs jaunākās paaudzes, vai viņi nepazaudēs latviskās izjūtas, piederību savai mežmalai, upītes līcim vai Jāņu kalniņam?

Tūkstoši latviešu dzīvo un strādā citās zemēs. Vai viņiem būtiski, ka ir latvieši, vai ir kas tāds, kas mudina iet kopā, būt ar savējiem? Vienkāršāk varbūt pieņemt to, kas apkārt, svešo padarīt par savu. Ne viens vien stāstījis, ka svešatnē gribējis sevi noliegt latvisko, šķitis, ka tas arī izdevies, bet, izdzirdot kādu pazīstamu dziesmu vai gada īsakajā naktī atceroties, kā līgots, pārņēmušas ilgas. Tas, kas sirdī, kas ieaudzinašs, veido latvieti, un to nevar izravēt. Piederība dod drošību. □

Lappusi sagatavoja  
**SARMĪTE FELDMANE**

Projektu finansē  
Mediju atbalsta fonds  
no Latvijas valsts  
budžeta līdzekļiem

**MAF**  
Mediju atbalsta fonds